

Självständigt arbete, 15hp

Elever och motivation

En studie om vad som driver elever på estetiska programmet till att spela musik.

*Författare: Kajsa Bertilsson
Handledare Ylva Hofvander
Trulsson
Examinator: Anna Linge
Termin: HT18
Ämne: Musikpedagogik
Nivå: grundläggande nivå
Kurskod: 2MUÅ4E*

Abstrakt

Title: Elever och motivation. En studie om vad som driver elever på estetiska programmet till att spela musik.

English title: Students and motivation. A study regarding what factors inspires students studying music

Uppsatsen syftar till att undersöka begreppet motivation hos elever i årskurs tre på gymnasiet, estetiska programmet med inriktning musik. Studien behandlar olika faktorer såsom yttre och inre motivation för musikelever. Detta görs med analys utifrån Maslows behovstrappa och tidigare forskning. Resultatet av de olika intervjuerna samt de olika forskningsperspektiven visar på hur eleverna påverkas genom yttre och inre faktorer, föräldrar, lärare samt olika musiker och deras musik. I intervjuerna syns det även en tydlig medvetenhet bland eleverna och deras sätt att reflektera kring deras egen motivation.

Nyckelord

Motivation, gymnasieelever, musik, estetiska programmet

Tack

Jag vill tacka mina vänner som stöttat och inspirerat mig till att skriva uppsatsen och min handledare Ylva Hofvander Trulsson som väglett mig till en färdigställd uppsats.

Innehåll

1 Inledning, bakgrund och syfte	5
1.1 Inledning	5
1.2 Bakgrund	5
1.2.1 Vägen till motivation	5
1.2.2 För vem spelar eleverna	6
1.3 Syfte	7
1.3.1 Frågeställningar	7
2 Tidigare forskning	8
2.1 Yttre och inre faktorer	8
2.2 Modell för personlighet	9
2.3 Elevers upplevelser av motivation	10
2.4 Maslows behovstrappa	11
3 Metod	12
3.1 Kvalitativ metodologi	12
3.2 Kvalitativa studier	12
3.3 Urval	12
3.3.1 Val av informanter	13
3.4 Genomförande och intervju	14
3.4.1 Val av intervjufrågor	14
3.4.2 Transkribering	14
3.4.3 Analys och kategorisering	15
3.5 Etiska övervägande	15
4 Resultat	17
4.1 Porträtt av informanterna Kalle, Stina och Amanda	17
4.1.1 Kalle	18
4.1.2 Stina	18
4.1.3 Amanda	19
4.1.4 Slutsats av porträtten	20
4.2 Likheter och skillnader	20
4.2.1 Musiklivet tar sin början	20
4.2.2 Yttre faktorer för motivation	20
4.2.3 Inre faktorer för motivation	21
4.2.4 Framtidsdrömmar	22
4.2.5 Slutsats av likheter och skillnader	22
5 Diskussion	23
5.1 Medvetenhet	23
5.2 Olika faktorer som driver elever att vilja fortsätta utvecklas	23
5.3 Lärarens påverkan på motivation	25
5.4 Föräldrar och samhället	26
5.5 Sammanfattning av diskussion	26

5.6 Metoddiskussion	27
5.7 Förslag till fortsatt forskning	27
Referenser	29
Bilagor	31
Bilaga A Intervjufrågor	31

1 Inledning, bakgrund och syfte

1.1 Inledning

Det finns många människor som brinner för något speciellt och lägger ner otaligt många timmar på att driva framåt att fortsätta och utveckla kunskaper i de olika aktiviteterna. Det kan vara ett intresse såsom att mecka med bilar, dansa, spela fotboll eller som i den här uppsatsen intresset för musik. Det var detta som ledde till att uppsatsämnet började ta sin form. Mitt sista år på gymnasiet tappade jag motivationen för musik helt och ville sluta, lägga klarinetten på hylla och byta riktning. Som tur var fanns min instrumentallärare nära till hands och gav inspiration till att komma igenom en svår period. Motivationen ökade och ett par månader senare fanns samma glöd för musiken igen. Studien vill undersöka hur det ser ut bland eleverna idag, vad som motiverar dem till att fortsätta spela musik varje dag och när de tappar lusten att spela och allt känns tråkigt och trist, vad är det som påverkar dem till att få tillbaka lusten att vilja musicera. I ett vidare perspektiv kommer detta att ge mig djupare kunskaper i min roll som blivande lärare. Genom att med erfarenheter kunna möta elevers problematik kring just detta ämnet och få en ökad förståelse för faktorer runt omkring.

1.2 Bakgrund

I texten presenteras litteratur och annat material som varit relevant för syftet med uppsatsen. Kapitlet kommer att beröra olika perspektiv på motivation sett utifrån elever och lärare samt yttre och inre faktorer som blir synliga i den musikaliska processen hos eleverna.

1.2.1 Vägen till motivation

Mina erfarenheter av elevers framgångar i skolan är att deras prestation är starkt kopplade till hur pass motiverade de är. Stor del av motivationsfaktorn är läraren och hans tro på sina elever. Genom att visa tillit, vägledning och tro på att de kan, gör i sin tur att eleverna kommer att prestera bättre och därmed lyckas. I läroplanen för gymnasieskolan beskrivs det hur undervisningen i skolan ska hjälpa elever och bidra till att alla får en ”livslång lust att lära” (Skolverket, 2011, s. 1).

Vanja Lozic (2018) skriver i sin artikel om olika forskare som menar att det finns en rad olika faktorer som har stor betydelse för elevernas motivation och framgång. Faktorer som påverkar utifrån två perspektiv, lärare och elev. Lärarperspektiv är dennes förväntningar på eleverna, lärarens inställning till den kunskap eleven ska bemästra,

bedömning av elevernas olika uppgifter och till slut återkopplingen sker efter avslutat moment. Utifrån ett elevperspektiv syns det att de olika känslor som väcks när elever upplever att de lyckas och utvecklas i en positiv riktning påverkar dem samt när elever misslyckas. De uppgifter som eleverna utför har både fysiska och psykiska påverkningar på elevens vilja att utvecklas samt diverse händelser som sker i och utanför skolan i elevernas liv (Lozic, 2018)

Vanja Lozic (2018) lyfter också fram de yttre och inre faktorerna på motivation. Det som menas med inre faktorer är den drivkraft som varje elev besitter men som inte syns på utsidan utan finns inombords. Det handlar om en nyfikenhet hos varje enskild individ som väcker en vilja att testa nya saker. Författaren skriver att de yttre faktorerna är det som finns runt omkring eleven och det som kan utmynnas i belöning och uppmuntran av andra bland annat av lärare. Dessa två kan både vara lika men också olika, om en elev har mycket inre motivation behövs det inte tillföra särskilt mycket av det yttre för att hen ska drivas framåt och utvecklas. De yttre faktorerna får inte övergå i mutor av olika slag för att på så vis förbättra eleven utan beröm och uppmuntran ska användas vid specifika tillfällen och därmed får det större vikt och betydelse. Lärarens roll är betydelsefull och som nämdes ovan är det viktigt att tro på sina elever, involvera dem i arbetet och låta dem använda sin fantasi i skapandet av olika projekt. Samt sätta realistiska mål som utmanar eleverna och ökar deras vilja att utvecklas och prestera (Lozic, 2018).

Nationalencyklopedins (2018-11-09) beskrivning av ordet motivation är ” motivation, psykologisk term för de faktorer hos individen som väcker, formar och riktar beteendet mot olika mål” (Nationalencyklopedin, 2018-11-09). Tack vare olika teorier som finns bakom motivation har det gjort att människor lättare kan förstå beteenden och varför individer utför handlingar på olika sett.

1.2.2 För vem spelar eleverna

I det här avsnittet kommer olika anledningar till varför elever spelar musik att belysas. I Robert Schenks bok *Spelrum: en metodikbok för sång- och instrumentalpedagoger* (2006, s. 6) visas en serie som beskriver hur eleverna ibland blir så fokuserade på att hitta det rätta svaret på just den specifika fråga som läraren ställt att de glömmer bort huvudsyftet med uppgiften. För att citera en liten bit ur denna serie ”hur kunde du svara tolv elefanter på en rättskrivning” (Schenk, 2006, s. 6). Det går att se likheter i detta scenario och varför barn och unga spelar musik. Anledningarna kan vara flera, spelar barnen för att de själva

vill eller spelar de för att göra föräldrarna och lärarna glada och nöjda samt visa ett gott resultat. En lärares kunskaper och erfarenheter påverkar deras yrkesprofession och om läraren har upplevt och tagit sig igenom flertalet svårigheter kan hen lättare identifiera sig med sina elever. För att öka förståelsen ytterligare för vad eleverna går igenom kan hen själv åta sig något som är svårt och som ligger utanför dennes kunskapsområde och på så vis kunna sätta sig in i elevernas situation (Schenk, 2006, s. 33).

1.3 Syfte

Syftet med uppsatsen är att göra en kvalitativ intervjustudie om hur elever i årskurs tre på estetiska programmet med inritning musik påverkas och drivs till att fortsätta musicera. Studien kommer att undersöka vilka olika motivationskällor det finns hos elever till den egna musikaliska utvecklingen.

1.3.1 Frågeställningar

- Varför vill eleverna spela musik?
- Vilka faktorer påverkar elevernas motivation till att utvecklas?

2 Tidigare forskning

I följande kapitel kommer relevant tidigare forskning att presenteras som legat till grund för denna uppsats. Det kommer att presenteras fyra olika huvudrubriker i följande ordning: yttre och inre faktorer, modell för personlighet, elevers upplevelser av motivation och Maslows behovstrappa. Dessa olika rubriker belyser begreppet motivation utifrån olika perspektiv och hur det i sin tur påverkar individer på olika sätt.

2.1 Yttre och inre faktorer

Maria Karlsson (2002, s. 36-40) presenterar begreppet motivation utifrån olika perspektiv. Hon menar att motivation innebär att det finns en inre drivkraft hos varje människa som leder personen vidare i sin utveckling och därmed väljer att lägga ner tid och energi på specifika saker. Dessa drivkrafter påverkar beteendet hos i detta fall eleverna och exempel kan vara yttre belöningar och bestraffningar. Motivation är ett resultat av den egna kognitiva processen vilket innebär det egna tänkandet. Det som styr och påverkar är elevens sätt att ta in, bearbeta, lagra och använda information av olika slag. Motivationsprocesser blir en form av reflektion av det egna tänkande men även omedvetna processer. Allt det här leder i sin tur till att eleven handlar på olika sätt och prioriterar olika mål. Det finns två olika beståndsdelar som har extra stor påverkan och dessa sammanfattas i inre och yttre faktorer. De inre faktorerna handlar om det egna intresset för lärande som eleven har. Lärarens uppgift blir i detta fall en guide och vägledare samt personen som ger dem energi och uppmuntran. Det inre intresset och glädjen är det centrala och det som gör att individen engagerar sig helhjärtat i det hen gör enligt Karlsson (2002). De yttrefaktorerna innebär att eleverna tar in värderingar och uppfattningar som kommer utifrån den omgivning de är i och placerar det i den egna värdeskalen som de besitter. Elever kan även använda sig av verktyg som de inte är vana vid eller intresserade av för att uppnå vissa specifika mål. Yttre och inre faktorer kan ha effekter på varandra på olika sätt till exempel vid yttre belöningar eller tävlingar som leder till en påverkan på elevens motivation till lärande (Karlsson, 2002).

Maria Karlsson (2002, s. 35-136) skriver även om hur motivationsprocesserna blir synliga genom att eleverna väljer aktiviteter av intresse eller framtida yrke, om eleven har ett tålamod och uthållighet som gör att de håller igång samt den tid som eleverna är villiga att offra för att bli bra. Dessa tre visar tydligt på motivationens kraft hos eleverna (Karlsson, 2002).

2.2 Modell för personlighet

Helene Ahl (2004, s. 22-42) beskriver utifrån hennes modell hur människor kan motiveras av olika faktorer och hur det i sin tur påverkar människor att handla på diverse sätt. Modellerna kommer kort att beskrivas. Till en början är *den ekonomiska människan* vars motivation drivs av den ekonomiska vinst som handlingen kan resultera i. Enligt denna teori agerar individer utifrån den egna vinningen och väljer de alternativ som i slutändan kan ge störst vinning ur ett ekonomiskt perspektiv. Den ekonomiska vinningen kan vara antingen pengar men även annat som kan värderas högt och inte går att tillgå någon annanstans. *Den sociala människan* drivs och motiveras av att arbeta så lite som möjligt och finna så stor lycka i den handling som utförs. Genom att omge sig i grupper som sprider god energi och arbetsmoral ökar motivationen hos dessa individer. *Den fysiska människan* drivs av mer än bara de självklara fysiska behoven såsom äta, dricka och ha sex. Det individerna varit med om tidigare kombinerat med inre drifter gör att människorna handlar på ett visst sätt. *Den läraktiga människan* får motivation till inläring genom att uppmuntra ett visst beteende genom stimulus eller en belöning. *Kunskapande människan* har en tydlig koppling i det kognitiva schemat alltså individens egna tänkande om sin omgivning och den personliga viljan. Om en individ känner en stor efterfrågan av att vilja något eller inte (värde) men låga förväntningar på hur resultatet av detta kommer det leda till en låg motivation och att individen inte agerar. *Den behovsstyrda människan* utgår ifrån att alla människor har behov som driver oss till handling. Exempel på behov är trygghet, uppskattning, estetiska behov med mera. När ett behov är tillfredsställt fungerar det inte längre som motivationskälla. De olika behoven motiverar på olika sätt. *Den prestationsinriktade människan* utgår ifrån prestation, mat och anknytning. Betydelsen av att klara av en uppgift är större än att få belöningen efteråt (Ahl, 2004)

Christophe de Bézenac och Rachel Swindells (2009, s. 4-5) skriver om hur individer som musicerar inom genrer som till exempel jazz och skotsk folkmusik upplever till skillnad ifrån klassiska musiker ett större engagemang för musiken. Antalet timmar de spelar musik ihop är fler och tillfällena ger oftast en större glädje Dessa musiker lyssnar även på de genrer som de själva spelar i, medan de individer som spelar klassisk musik sällan lyssnar på den genren vid självvalda tillfällen utan väljer då istället att lyssna på till exempel massmediamusik. Skillnaden mellan att lyssna på klassisk musik och popmusik skriver författarna är att popmusiken ger njutning och avkoppling medan klassiskt

används som motivationskälla för att tillgodo se föräldrar och lärare (Bézenac & Swindells, 2009).

2.3 Elevers upplevelser av motivation

Vad påverkar motivationen och vilka behöver extra vägledning hemifrån är något som Christophe Bézenac och Rachel Swindells (2009, s. 5-7) skriver om. Yttre och inre faktorer innefattar olika typer av motivation. Den yttre motivationen drivs av direkt givande handlingar som i sin tur kan leda till en ekonomisk vinning i efterhand, till exempel vinna en tävling. Inre motivation innebär det egna intresset och njutningen för en specifik sak samt mål. Målen kan vara mer eller mindre specifikt och det i sin tur påverkar den individuella utvecklingen (Bézenac & Swindells 2009).

Författarna belyser familjens påverkan på motivation. Vid tidig ålder spelar familjen stor roll och barnen kräver ofta mer vägledning samt att de gärna tar efter deras syskon och de instrument som dem spelar. Elever som spelar klassiska instrument börjar oftast spela vid yngre åldrar och då är föräldrarnas roll och påverkan mycket större till skillnad ifrån de elever som spelar i genrer som pop, jazz och folkmusik. I dessa genrer har eleverna större frihet i sina val av instrument och den musik de väljer att spela (Bézenac & Swindells, 2009, s. 7-9).

I Manfred Scheids (2009) studie om elevers syn på musiken i skola och fritiden samt dess betydelse för identitetsskapande har framställts i olika elevintervjuer. Eleverna uttrycker att musik skapar känslor som glädje och ökar kreativiteten samt samarbetsförmågan med andra. Denna studie har genomförts på gymnasiet, estetiska programmet i Sverige och visar att dessa elever på denna utbildning gör en större satsning på sin egen personliga utveckling än en yrkesutveckling. Detta i sin tur leder till att eleverna själva har en högre lust och motivation till att lära och vilja utvecklas. Eleverna uttrycker i intervjuerna att klassrumsmiljön utgörs till en viss del av lärarna men främsta drivkraften är dem själva. Musikläraren behöver besitta kunskaper inom sitt ämne och kunna ge eleverna de verktyg som behövs för att utveckla sina elever framåt (Scheid, 2009, s. 86, 89-95).

Ylva Hofvander Trulssons (2015) studie visar hur föräldrar uttrycker att de har lägger ner extra mycket av sin dagliga tid för att skjutsa och följa med sina barn på olika musiklektioner. Detta på grund utav att barnen genom hög prioritering av sitt musikintresse inte får möta många andra barn till exempel på vardagarna. Därmed riskerar de att tappa mycket av den sociala kontakten men också för att uppmuntra och övervaka barnens intresse. Föräldrarna berättar hur deras barn har sagt att de behöver prioritera bort

kompisarna för att hinna med att öva, vilket föräldrarna inte alltid uppskattat. Enligt dessa familjer beskriver de att om barnen ska lyckas med sitt musicerande kräver det att föräldrarna är med och stötta och prioriterar (Hovander Trulsson, 2015, s. 34-38).

2.4 Maslows behovstrappa

Psykologen Abraham Maslow blev nyfiken på vad som driver människan och vad som kan påverka motivationen, är det genom yttre belöningar eller omedvetna önskningar. Till en början kom han fram till att människan har fem behov som måste uppfyllas ett efter ett. Bristen av något behov gör att motivationen ökar för att uppfylla detta krav. Behoven är följande:

- Biologiska behov, såsom mat, dryck och sömn
- Säkerhet – trygghet och skydd
- Sociala – ägodelar och kärlek och omtanke ifrån sin omgivning
- Aktning – prestation, självrespekt och respekt ifrån andra
- Förståelsen för sitt personliga värde och självförverkligande

Dessa fem behov utvecklades och blev sedan åtta stycken. Det som lades till innefattade kognitiva behov, alltså det egna tänkande, kunskap och mening, estetiska behov såsom uppskattning, söka skönhet och balans och det sista innefattar behovet av att hjälpa andra att uppnå självaktualisering och närvarande i andra människors liv. Människors motivation utgår ifrån de inre behoven som finns och eftersom alla individer är olika och unika gör det att motivationen leder i olika riktningar och visar sig på olika sätt (McLeod, 2013, s. 3-5).

3 Metod

3.1 Kvalitativ metodologi

Följande kapitel kommer att beskriva och motivera de olika metoder som ligger till grund för studiens undersökning. De olika avsnitten kommer presentera hur empirin har samlats in och vart hur materialet har bearbetats och blivit till ett resultat för denna uppsats. Genom att använda kvalitativa intervjuer ger det en bredare syn på ämnet och dess forskningsfrågor. Kvalitativa intervjuer ger en flexibilitet och en anpassningsmöjlighet som bidrar till bredare och mer nyanserade svar, det kan även ge ämnet fler dimensioner (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015, s. 35).

3.2 Kvalitativa studier

Intervjuer innebär att samla kunskaper om olika sociala situationer samt att det ger svar på frågor om individers enskilda känslor och upplevelser. Som författare ger det en frihet i hur många intervjuer som ska genomföras. Det ger utrymme för reflektion och analys kring materialet och sedan gå tillbaka och göra fler om det skulle behövas. Innan intervjuerna genomförs är det viktigt att förbereda en frågemall som enkelt kan följas under tiden och som hjälper intervjuaren att inte tappa tråden (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015, s. 34-44).

Semistrukturerad intervju innebär att det finns ett visst antal frågor som behandlar större teman. Detta skapar stor frihet hos intervjupersonen och hen kan på så vis utforma sina egna svar. Dessa frågor behöver inte komma någon förbestämd ordning utan kan struktureras om under tiden intervjun sker (Bryman, 2018, s. 563).

Fördelen med att använda sig av kvalitativ studie och intervjuer är att ämnet som behandlas riktas till intervjuarens intresse. Samtalet kommer att kunna röra sig i olika riktningar och ta olika vändningar som inte är förberedda. Det finns möjlighet att avvika ifrån den frågemall som förberetts och det går även att skapa nya frågor under tiden som samtalet pågår då det kan dyka upp intressanta ämnen. En kvantitativ studie riktar sig mot forskarens intresse, den ger inte någon större frihet eller flexibilitet, korta och innehållsrika svar och håller sig till ämnet (Bryman, 2018, s. 561-562).

3.3 Urval

I följande avsnitt kommer urvalsprocessen att beskrivas och motiveras. Personerna är av särskilt intresse då det är under den perioden som mitt intresse för musiken och motivationen blev lägre.

3.3.1 Val av informanter

Ulla Eriksson- Zetterquist och Göran Ahrne (2015, s. 40) skriver om valet av intervjupersoner, att det finns inga specifika regler för hur forskare väljer, men det är betydelsefullt att tänka över hur och varför personerna blir valda. Detta på grund av att forskaren i studien ska skapa en trovärdighet i sitt återskapande av material. Genom att vända sig till en ansvarig eller chef på ett företag kan den personen vidare plocka ut personer som är lämpliga för studie och intervjuerna. För att få en trovärdighet och säkerhet i sitt material räcker det inte att bara intervjua en eller två personer, det behövs minst sex till åtta personer. Det ger i sin tur även en tillit till personliga uppfattningen som individerna har till olika svar på frågorna. (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015).

Valet av informanter har gjorts utifrån ett tvåstegsurval vilket innebär att först valdes en skola ut som studien skulle genomföras på. Nästa steg blev i sin tur att välja vilka elever som skulle vara med. (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015, s. 40). Kontakten togs musikläraren på skolan som pratade med sina elever och gav dem möjlighet att delta i studien eller inte. De som visade intresse kontaktades sedan via mail, tid och plats för intervjuerna bestämdes därefter.

Personerna i studien går i årskurs tre på gymnasiet, de läser estetiska programmet med inriktning musik. Anledning till valet av elever är för att dessa har gjort ett aktivt val att läsa musik som inriktning och sysslar därför dagligen med detta intresse på olika sätt. Det är även en målgrupp som är av egenintresse då det i framtiden kommer att vara den ålder på elever som mitt framtida arbete kommer att syfta till. Det ger på så sätt förkunskaper i hur det går att arbeta med motivationen hos eleverna i musik. Intervjupersonerna är tre stycken, två tjejer och en kille. Från början var tanken att ha fler intervjupersoner cirka sex stycken men efter kontakt med skolan och lärare blev valet fyra stycken. Ett bortfall skedde då en person valde att inte fortsätta delta i intervjun. Svaren som de andra tre intervjupersonerna gav var så pass ingående och gav tillräckligt mycket material att jag tillsammans med min handledare bestämde att i detta tidspressade läge inte ta in en fjärde person.

Valet av elever grundar sig i att eleverna har vid den tiden varit aktiva tre år oftast längre och de har på så sätt skaffat erfarenheter och en medvetenhet om varför de spelar och drivs vidare till att vilja lära sig mer. Eleverna har i studien fått fiktiva namn då intervjuerna är anonymiserade och på så vis respekteras detta. Namnen är slumpmässigt valda.

Alan Bryman (2018, s. 497-498) skriver om vikten av att få en så stor spridning och variation som möjligt i valet av personer som deltar i den kvalitativa studien. Målstyrt urval innebär att valet av personerna som är med i studien väljs utifrån det uppsatsens ämne och mål samt att det skapar en möjlighet att få svar på de frågor som studien grundar sig på (Bryman, 2018).

3.4 Genomförande och intervju

Studien har genomförts på en skola i södra Sverige via kvalitativa intervjuer med elever som går i årskurs tre på gymnasiet, estetiska programmet med inriktning musik. Innan intervjuerna ägde rum lästes och behandlades olika avhandlingar och teorier om motivation och dess påverkan på elever. Anledningen till detta var för att vara så påläst som möjligt vid mötet med eleverna och kunna ge dem ett intryck av tillit och trovärdighet. Intervjuerna genomfördes på skolan de går på i ett klassrum respektive grupprum och det blev totalt 30 minuter insamlat material.

Intervjuerna spelades in via appen röstmemo på en mobiltelefon. Valet av verktyg för inspelningen av intervjun är grundat på tidigare erfarenheter då det är en app som är smidig att använda vid transkriberingen av intervjuerna. Materialet kommer att kategoriseras för att kunna inleda analyseringsprocessen på ett smidigt sätt och sedan koppla samman det med den tidigare forskning som kommer att användas.

3.4.1 Val av intervjufrågor

För att få fram vilka frågor som var relevanta att använda i intervjuerna gjordes en tankekarta över vad uppsatsen skulle innehålla och vilket syfte den skulle ha. Utifrån denna tankekarta skapades kategorier och större områden över intressanta perspektiv på kopplingen mellan motivation och musik. Slutligen blev resultatet nio stycken intervjufrågor.

3.4.2 Transkribering

Att transkribera sitt material kan genomföras på olika sätt men genom att själv arbeta med det och skriva ner vad som sagt må ta tid men det ger en början till att lära känna sitt material och repetera vad som gjorts och i nästa steg enklare till analys. Vid intervjutillfället kan det vara till fördel att även skriva ner anteckningar som ett komplement till den inspelade intervjun, exempel på det som inte hörs i intervjun och som bör nämnas är miljöbeskrivningen, var intervjun sker och hur det ser ut. Anteckningar kan även ge en förståelse för svar som är otydliga eller ge svar på något som uppkommit efterhand att intervjun är avslutad (Eriksson-Zetterquist & Ahrne, 2015,

s. 49-51). Transkriberingarna skrevs ner via datorn och allt som informanterna berättade togs med i det nedskrivna materialet.

3.4.3 Analys och kategorisering

Hur en forskare eller författare bearbetar materialet som samlats in går att göra utifrån tre olika arbetssätt som är grundläggande för analysen av sitt material. När det kvalitativa materialet är insamlat är det dags att sortera den empiri som ska behandlas. Det gör det enklare att se sitt material mer översiktligt. Det är inte mängden information som är det viktiga utan dess innehåll. Det leder sedan vidare till att börja reducera och på så sätt välja ut det som är av störst vikt för uppsatsens ämne. Viktigt att välja ut rätt material ur det insamlade empirin som gör att uppsatsen fortfarande är nyanserad och välgrundad. Den sista delen innebär att argumentera för sitt material, att sätta det i jämförelse med andra studier och forskning som gjorts och sedan analysera det tillsammans. Det är av stor betydelse att ta sig tid till att bli förtrogen med sitt material och flera gånger läsa igenom det och försöka se det ur olika perspektiv (Renstam & Wästerfors, 2015, s. 220-223). Genom att läsa igenom de transkriberade intervjuerna fem gånger och skriva ner vilka tankar som uppstod gav det bredare perspektiv på informanternas olika svar. Vidare genomfördes analys av de olikheter och likheter som gick att urskilja i de olika intervjuerna kategorierna blev följande, musiklivet tar sin början, yttre faktorer för motivation, inre faktorer för motivation och framtidsdrömmar.

3.5 Etiska övervägande

Vetenskapsrådet (2011, s. 66) skriver om fyra olika begrepp som en forskare bör ta hänsyn till i sin studie. Det första begreppet är *sekretess*. Handlingar och uppgifter som är allmänna räknas som offentliga. Sekretess gäller därför bara om de uppgifter som användas går att placera under en paragraf i offentlighet och sekretesslagen. Med sekretess kommer *tystnadsplikt*. Tystnadsplikt finns inom vissa specifika yrken som arbetar med människors privata personuppgifter. Det innebär att till exempel i forskning får personen som utför studien inte få prata om eller sprida uppgifter om personerna som deltar med obehöriga. Tredje begreppet är *anonymisering*. Genom anonymisering ska forskaren radera och ta bort alla uppgifter som går att koppla till specifika personer och på så vis avidentifiera dem. Ingen utomstående ska kunna knyta ihop uppgifterna i studien med personerna som är delaktiga. Sista begreppet är *konfidentialitet*. Det innebär att forskaren ska skydda de insamlade materialet mot obehöriga. Utomstående ska inte på något sätt kunna få tag i material eller personuppgifter (Vetenskapsrådet, 2011)

I uppsatsen har dessa krav tagits hänsyn till genom att innan varje intervju informerat personerna som deltagit om deras rättigheter och mina skyldigheter gentemot dem. De tre informanterna gav muntligt samtycke innan intervjuerna genomfördes.

4 Resultat

I det här kapitlet kommer intervjuernas resultat att redovisas. Intervjupersonerna är anonyma och har därför valts att kallas vid fiktiva namn, Kalle, Stina och Amanda.

4.1 Porträtt av informanterna Kalle, Stina och Amanda

Alla intervjupersonerna uttrycker att de vid tidig ålder hade en vilja att börja musicera och ett intresse för musiken. Kalle och Amanda har idag sång som huvudinstrument och började båda två i en kör vid 8-10 års ålder. De båda tog sedan ett uppehåll ifrån musiken och började sjunga igen vid 15 års ålder. När gymnasievalet skulle genomföras var det självklart, estetiska programmet med inriktning musik.

Stina spelar trummor men började inte musicera aktivt förrän hon var 15 år. Detta på grund av att hon inte hade modet att våga börja spela. Stina uttrycker att trummor var ett instrument endast för killar och att just därför vågade hon inte spela. Alla intervjupersoner uttrycker påverkan ifrån både yttre och inre faktorer på motivationen och hur dem hittar inspiration i olika personer så som lärare och andra musiker. Alla tre uttrycker sig att känslorna spelar en stor roll och att genom musiken får de utlopp för mycket av vad de känner. Citaten nedan beskriver känslornas påverkan och inspirationen eleverna får av musiken och andra musiker.

.... känslor med musiken, att jag får såhär ut mina känslor när jag sjunger, och såhär känner med musiken (Amanda, 2018).

.... ser musiker spela och all den här glädjen du vet, när dem står på scen och man känner jag vill också göra det typ” (Stina, 2018)

Kalle, Stina och Amanda ser alla tre en framtid inom musiken och att den finns med som en del av deras vardag. Kalle och Stina vill på något sätt hjälpa andra på samma sätt som de själva en gång blivit uppmärksammade och hjälpta. Amanda vill arbeta med något annat samtidigt som musiken finns som en komplettering till det yrke som hon har. Alla tre har på något sätt blivit inspirerade, influerade och tagit hjälp av någon i deras närhet som gör att de idag befinner sig på estetiska programmet och får aktivt hålla på med musik dagligen.

4.1.1 Kalle

Det var i årskurs nio som allt tog sin fart och Kalle började dagligen att musicera. Han spelar helst popmusik men försöker att arbeta mer inom rockgenren och försöker lära sig mer om den. Det som motiverar Kalle att spela och sjunga är både hans eget intresse för just musiken men också människor runt omkring honom såsom lärare med en positiv inställning till utveckling och som utmanar honom. När intervjun ledde in till prestation beskriver han utvecklat hur det finns en stark koppling mellan prestation och motivation. Kalle berättar att han har ett inre driv som gör att han utvecklas och att oavsett om en individ är motiverad eller inte så behövs det inre drivet att vilja komma framåt. För honom spelar detta en stor roll och det hjälper honom att prestera och motivera sig själv. ” Det är ju det här att jag älskar musik och jag tycker det är jättekul och spela” (Kalle, 2018).

Motivationsnivån i Kalles liv är kopplat till hans känslor och humör, när något är roligt och livet går bra i största allmänhet är motivationen hög och när det är tvärt om blir motivationen påverkad på ett negativt sätt. Denna negativa påverkan kan bero på att Kalle har mycket skolarbeten eller ifall han saknar ett mål att sträva mot. Genom att sätta upp ett mål stort som litet gör att det väcks en liten gnista och det inre drivet får honom att komma tillbaka. Kalle berättar om hur hans mamma har och har haft stor påverkan på hans intresse för musik. Genom komplimanger och positiv uppmuntran har han flera gånger lyfts upp och han berättar även hur lärarna på estetiska programmet har gett honom en skjuts framåt i utvecklingen. Kalles framtidsdröm är att få hjälpa andra då han själv gått igenom en period i livet av depression. Musiken och en viss artist hjälpte honom igenom denna tid i livet och det har utvecklats till att idag vara ett av hans personliga mål.

4.1.2 Stina

Stina började som tidigare nämnt lite senare än de andra två, detta på grund av att det fanns en rädsla och brist på mod att våga börja spela. Hon berättar även hur trummorna ansågs i hennes omgivning vara ett instrument som spelades bara av killar och det är en anledning till att hon inte vågade börja spela. Stinas musiklektare uppmärksammade henne på en musiklektion och la några extra minuter av sin rast på att visa några grundrytmer. Det ledde vidare till att hon började ta trumlektioner. Hon nämner ett flertal gånger i intervjun att hennes musiklektaren är betydelsefull och utan honom att hon inte spelat idag samt vågat bryta normen om att tjejer inte spelar trummor.

Stina berättar om de motivationsfaktorer som påverkar henne på olika sätt. Det är människor hon inte känner eller har en relation till som kan ha ett annat intresse än hon

själv. Hon nämner som exempel olika fotbollsspelare. Dessa människor tänker på ett annorlunda sätt gentemot henne själv vilket leder till att hon reflekterar över sitt eget intresse och musikaliska färdigheter på ett nytt sätt. Genom att lyssna och ta inspiration av andra musiker, resa till olika platser och länder samt samtala med andra ökar hennes motivation. Stina berättar att när hon ska framföra något inför andra får hon ett större driv om det finns en koppling till det material som ska spelas och om materialet representerar henne. Stina spelar gärna i alla olika genrer, kraven på det material är stora och låtarna ska vara välgjorda och gärna utmana henne med olika taktarter och liknande. När Stina lyssnar på musik är även detta i alla möjliga genrer. ” Jag får en sån morot av allting liksom om man utvecklas och är mer öppen” (Stina, 2018). Motivationsnivån är inte alltid hög och när så är fallet brukar hon lyssna på annan musik än det som vanligen spelas i lurarna. Stina försöker hitta något som väcker lusten och intresset att börja spela igen och ibland kan samtal och att någon som sätter krav på Stina hjälpa henne att börja spela och musicera igen.

4.1.3 Amanda

Amanda belyser bristande i självförtroende och självkänsla, att inte våga följa sin dröm och hur hon idag känner sig glad över att stå på scenen framför folk istället för den nervositet hon tidigare känt. Kör var hennes väg in i musiken och hon fick även där testa på solosång. Anledningen till att hon började var för att hon lyssnat och hört andra sjunga och tyckte att det lät fint och ville på så vis testa själv. Det som gör att Amanda känner sig motiverad är stödet ifrån familjemedlemmar främst sin mamma. ”Jag har haft det svårt också för att våga synas tidigare så ja men hon har det är speciellt min mamma som har fått mig att våga göra saker (Amanda, 2018). Hon har starka kopplingar till musiken men även olika lärare har motiverat Amanda och drivit på med en positiv inställning. Amanda uttrycker att genom sitt musicerande sprider sig det en skön känsla hos henne. Får hon välja helt själv vill hon helst sjunga pop, ballader och likande, musik som hon känner sig bekväm i. När hon lyssnar på musik kommer den ifrån blandade genrer, oftast har låtarna någon koppling till hennes liv och olika upplevelser hon haft, på så vis blir det en kanalisering av sina känslor.

Hennes motivationsnivå påverkas av hur bra det går för henne och när hon känner att hon presterar väl får hon ett driv som gör att hon vill fortsätta. På samma sätt som hon blir motiverad av bra dagar blir hon omotiverad vid dåliga dagar och hon känner att prestationen är låg. När motivationen är låg brukar hon lyssna på musik och samtala med

hennes mamma som ger henne stort stöd till att fortsätta med det hon tycker om att göra, i det här fallet musiken.

4.1.4 Slutsats av porträtten

I resultatet av intervjuerna framgår det att alla tre har ett stort och brinnande intresse för musiken men det visar sig på väldigt olika sätt. Kalle, Stina och Amandas är överens om att musiken kommer vara en del av deras liv i framtiden men att målen är olika och så även vägen dit. Deras liv och erfarenheter har präglat dem och det beskrivs på olika sätt i deras intervjuer.

4.2 Likheter och skillnader

I följande avsnitt kommer likheter och skillnader mellan Kalle, Stina och Amanda tas upp utifrån vad som har framkommit under intervjuerna. Rubrikerna som presentera detta är musiklivet tar sin början, yttre faktorer för motivation, inre faktorer för motivation och framtidsdrömmar.

4.2.1 Musiklivet tar sin början

Kalle, Stina och Amanda har alla uttryckt att de vid tidig ålder haft ett intresse för musiken och två av dem testade att sjunga i kör varav Kalle och Amanda. De fortsätter att berätta hur stödet ifrån hemmet under dessa perioder varit betydelsefullt för dem och när motivationsnivån varit låg har de samtalat med föräldrar eller någon närstående som på något sätt satt igång arbetet igen. I tjejernas intervjuer finns det tydliga kopplingar till att deras känslor på olika sätt påverkat

till att inte våga börja spela och sjunga de olika instrumenten. Ingen av dem vågade börja fören 15-16 års ålder då de på olika sätt fick modet att börja spela.

Det var väl främst för att jag trodde inte jag kunde, och var inte duktigt eller så och låter jättelöjligt, jag var ju tjej och det var bara killar som spelade det, så jag vågade inte bryta det riktigt då” (Stina, 2018).

4.2.2 Yttre faktorer för motivation

Alla tre intervjupersonerna beskriver hur det finns personer runt omkring de som har haft stor betydelse för deras motivation samt deras musikliv. Kalle och Amanda berättar om hur deras mammor har varit en stöttepelare och har på olika sätt bidragit till att dem har vågat musicera. När något i livet har känts tungt ha deras mammor bidragit till att Kalle och Amanda har kommit över och gått vidare. Kalle berättar även att hur hans mamma

gav honom komplimanger och på så vis blev han uppmuntrad till att fortsätta musicera och det i sin tur höjde hans motivation. Amandas mamma har själv gått igenom samma problem som henne själv, att inte våga ta plats eller stå på scen framför andra människor. Genom en igenkänningsfaktor i tidigare erfarenheter fick Amanda en förebild och på så vis vågade även hon kasta sig ut i det okända och otäcka. Idag kan hon beskriva att hon känner glädje istället för en jobbig nervositet inför olika framträdanden. Stina i sin tur nämner inte föräldrarnas påverkan alls utan istället har hon flertalet andra motivationsfaktorer. Skillnaden mellan deras svar är stor och blir på olika sätt personlig. Stina påverkas av många fler faktorer oberoende av varandra och hon beskriver även olika platsers påverkan på hennes motivation.

Gemensamt för alla tre är musiklärarens roll för deras vilja att spela musik och deras motivation. Yttre faktorer som människors ord och att de delar med sig av sina erfarenheter kan påverka dem själva och att viljan fortsätta utvecklas. Som blivande musiklärare är det intressant att undersöka hur stor påverkan läraren har och att genom små medel som bara ett par extra minuter av sin rast som i Stinas fall påverkat hela hennes musikliv - det är tänkvärt att se hur hon har reflekterat över just detta. Kalle, Stina och Amanda är alla överens om att när det finns ett mål i sikte eller när de ska prestera ökar motivationen och viljan att göra sitt allra bästa. Det går att se ett tydligt mönster hos alla tre där de yttre faktorerna spelar en stor roll för deras lust och inspiration samt hur det i sin tur använder sig av dessa för att vidare skapa och fortsätta att utveckla sitt musicerande.

4.2.3 Inre faktorer för motivation

Exempel på inre motivationsfaktorer som de nämner är: känslorna som uppstår inuti kroppen när det går bra, de lyckas och känner sin egen utveckling. Amanda pratar om hur hon kopplar samman den musik hon lyssnar på med olika erfarenheter och tidsperioder i livet. När hon saknar motivation väljer hon att lyssna på musik som hon vet skapar positiva känslor och på så vis ökar motivationen. Kalle beskriver att när livet är tungt och det känns jobbigt är det viktigt att låta det passera och härda ut det jobbiga och något som hjälper lite extra är att han genom att sätta upp mål för sig själv, stora som små gör att han kan ta sig ur jobbiga stunder. Att sätta egna mål är för Kalle betydelsefullt och han anser själv att det är starkt kopplat till hans motivationsnivå. Vid avsaknad av mål sänks det inre drivet på samma sätt som det ökar när han strävar efter något. Utifrån Stinas perspektiv uttrycker hon nästan ingen inre motivation, det mesta som hon utgår ifrån

handlar om personer och ting runt omkring henne och det i sin tur leder till att hon vill utvecklas och musicera.

4.2.4 Framtidsdrömmar

Kalle, Stina och Amanda har alla en dröm om att få arbeta med musik på olika sätt och de ser en framtid inom detta intresse. Kalle och Stina beskriver hur de båda två finner sig själva i situationer och ett yrke där de hjälper andra. Att de får vara personerna som blir förebilder för någon annan precis som både musikläraren var för Stina och som denna specifika artist var för Kalle och genom musiken nå ut till andra människor. Stina vill samla på sig erfarenheter, ut och se världen och på så vis sedan kunna förmedla vidare de kunskaper som hon erhållit sig under åren. Amanda vill arbeta med musik på något sätt men i en mindre skala, folkhögskola eller musikhögskola och arbeta med något annat vid sidan av. Viljan av att bli artist finns fortfarande kvar men hon menar att hon tänker med realistiskt och musiken blir då mer småskalig.

4.2.5 Slutsats av likheter och skillnader

Det går tydligt att se hur faktorerna runt omkring eleverna påverkar dem och hur det i sin tur resulterar i de svar som framgått i intervjuerna. Det finns stor insikt hos eleverna om varför de har valt att spela musik och vad det är som driver just dem till att fortsätta. Kalle, Stina och Amanda har alla reflekterat över vad som väntar om ett par år och hur dem vill gå vidare med musiken. Det framkommer även här hur olika de är trots att de går samma utbildning och har det gemensamma intresset musik.

5 Diskussion

Utifrån den tidigare forskning och bakgrund som studien vilar på kommer diskussionen innehålla olika perspektiv på motivation och försöka att koppla samman elevernas svar med detta. De olika perspektiven som gick att urskilja ur resultatet blev medvetenhet, olika faktorer som driver elever till att vilja utvecklas, lärarnas påverkan på motivation och föräldrar och samhället.

5.1 Medvetenhet

Utifrån resultatet av intervjuerna går det att se en tydlig medvetenhet hos Kalle, Stina och Amanda. De har reflekterat över ordet motivation och dess betydelse och hur det påverkar de på olika sätt. Maria Karlsson (2002, s. 36-40) skriver om hur motivation är ett resultat av den egna individens tankar och de intellektuella processer som sker. Motivationsprocesserna är resultatet av den egna reflektionen och analysen som sker (Karlsson, 2002). På det sätt som Karlsson beskriver motivation och den utveckling som händer, går direkt att applicera på de intervjuer som gjorts för denna studien. Under tiden som intervjuerna genomfördes var det sällan några tvivel på vad de skulle svara och det märktes tydligt att dem på olika sätt reflekterat över deras egna musicerande och musiken kopplat till deras egna liv. Reflektionen har skett på olika sätt och de alla tre bearbetar musiken och använder sig av olika verktyg för analysprocessen. Hur en individ reflekterar och analyserar är olika beroende på vad hen har för tidigare erfarenheter. Alla tre, Kalle, Stina och Amanda pratar om hur de samtalar med någon i deras närhet om det är något som är tungt i livet eller om motivationsnivån är låg. På så vis väcks det något inom de som gör att en reflektionsprocess sätter igång. Personer som spelar extra stor roll och nämnda i intervjun är föräldrarna och hur deras tidigare erfarenheter och olika sätt hjälper deras barn igenom svåra perioder.

5.2 Olika faktorer som driver elever att vilja fortsätta utvecklas

Alla människor har ett inre driv, det kan vara stort och påverkas av diverse saker och människor. Alla är unika och motiveras därmed av olika faktorer runt omkring dem. Det uttrycker även Kalle, Stina och Amanda. Helene Ahl (2004, s. 22-42) ger exempel på olika typer av människor och hon menar att individer styrs och drivs utifrån olika element i vår omgivning det kan innebära både fysiska och psykiska (Ahl, 2004). Maria Karlsson (2002, s. 36-40), Christopher Bézenac och Rachel Swindells (2009, s. 5-7) och Vanja Lozic (2018) skriver alla om de inre motivationsfaktorerna och hur människors styrs av

det som finns inuti varje människa. Det inre intresset för en viss sak eller mål, det kan vara olika stort men det väcker en lust att lära och på så vis skapas en glädje och vilja att utvecklas framåt. Om en elev har mycket inre motivation behöver hen inte tillföra lika mycket av yttre faktorer för att vilja lyckas och utvecklas. Dessa författare skriver även om de yttre faktorerna som är tvärt om gentemot de inre. Det handlar om vad som finns runtomkring individen, komplimanger och uppmuntran ifrån personer i sin omgivning, värderingar och uppfattningar samt den vinning som finns när individerna når ett visst mål (Karlsson, 2002, Bézenac & Swindells, 2009, Lozic, 2018).

Utifrån Kalles intervju är hans motivation styrd utifrån olika perspektiv. Han berättar hur han upplever positiva känslor och hur det väcks ett inre driv av komplimanger och uppmuntran ifrån människor i sin omgivning vilket leder till den läraktiga människan. Kalle har ett stort inre drivet och en vilja att utvecklas och komma framåt i sin progression. Han kan därför räknas som den kunskapande människa, en person som genom det egna tänkande skapar en lust och på så vis en utveckling som motsvarar den motivation Kalle känner (Ahl, 2004, s. 22-42). Han beskriver också att vid avsaknaden av ett mål bli motivationen lägre och hans prestation sänks. Genom detta går det även att se en tydlig koppling till de inre motivationsfaktorerna. Kalle upplevs och uttrycker själv att han har ett stort inre driv och strävar gärna efter mål som är lagom svåra men ändå utvecklande. Han är självgående och medveten om vad som krävs av honom för att nå de mål han strävar efter.

Stina och Kalle är lika på ett visst sätt men raka motsatsen på ett annat. Stina har en välutvecklad kognitiv förmåga och kan sätta sig in i andras sätt att tänka och på så vis reflektera över hur hon själv är och hur hon agerar utifrån det. Stina är en person som drivs starkt av både yttre och inre faktorer eller rent av kombinerar dessa två. Hon tar in influenser av andra personer letar upp vad som är nyttigt och applicerar detta sedan på sitt eget agerande och tänkande. Stina uttrycker även att hennes motivation höjs när hon spelar i grupper med människor som hon kommer bra överens med och sprider glädje på så vis går det att placera hennes motivationsfaktor hos den sociala människan (Ahl, 2004, s. 22-42).

Amanda är precis som Kalle en person som drivs mycket utifrån personer runt omkring henne. Amandas största stöd är hennes mamma, genom att hon har delat med sig av

tidigare erfarenheter och upplevelser har det lett till att Amanda vågar utmana sig själv och det i sin tur har utvecklat henne. Genom att sätta upp mål gör det att hon motiveras än mer att lyckas och prestera, hon är på så vis en person som behöver både yttre och inre faktorer. Det går att härleda till en läraktiga och den kunskapande människan då även hon är väl medveten om vad som försiggår i sina tankar och hur det påverkar hennes motivation och förmåga att prestera (Ahl, 2004, s. 22-42).

5.3 Lärarens påverkan på motivation

Alla tre informanterna pratar om den påverkan som musiklärarna har haft och har fortfarande på deras musikliv och prestation i skolan. De använder beskrivande ord som: positiva, pushar, utmanar och uppmuntrar till utveckling, stöttar och Stina uttryckte att hennes musiklärare lyfte upp henne. Skolverket (2011 s. 1) säger att skolan ska bidra till en livslång lust att lära. Utifrån Kalle, Stina och Amandas olika svar på diverse frågor går det att urskilja att alla känner en vilja till fortsatt inläring och att utvecklas. De beskriver även hur lärarnas positiva inställning har ger dem inspiration och det går att dra slutsatsen om att de alla tre känner en "livslång lust att lära" (2011, s.1).

Vanja Lozic (2018) skriver om hur betydelsefull just lärarens roll är och hur hen kan påverka eleverna på olika sätt både positivt och negativt. Läraren måste uppmuntra sina elever, följa deras utveckling och bidra och ge dem verktyg att kunna arbeta med det som motiverar dem. Stina beskriver i sin intervju hur musikläraren gav henne tid, utrymme och uppmuntran att våga spela. Som blivande lärare är det här betydelsefull information som enkelt går att ta till sig. Eleverna är levande bevis på att en lärare har gjort ett bra arbete och positivt är att alla tre på ett eller annat sätt nämner lärarnas påverkan på deras motivation och viljan att spela och utvecklas. Det finns ingen insamlad data i denna uppsatsen på vad lärarna själv uttrycker eller säger om motivation bland eleverna men utifrån det eleverna säger och egna erfarenheter är deras påverkan otroligt stor och ingenting som ska tas förgivet. Robert Schenk (2006) skriver om hur viktigt det är att kunna identifiera sig med sina elever och på så vis kunna hjälpa och stötta dem (Schenk, 2006, s. 33). Genom att själv ha gått igenom liknande saker som sina elever gör det att läraren kan på ett mer personligt sätt stötta och hitta vägar som leder till ökad motivation och utveckling. Kalle, Amanda och Stina berättar om lärarrollen hur utmaning i lagom mängd framåt gör att motivationen ökar. Det innebär i sin tur att läraren måste försöka förstå eleverna för vad som händer i deras liv just nu och dess påverkan på motivationen.

5.4 Föräldrar och samhället

Utifrån Robert Schenk (2006, s. 33) belyser han en viktig aspekt utifrån motivation och elevers inställning till varför dem spelar musik. Likväl har föräldrarnas styrning påverkan på just detta perspektiv. Monica Lindgren (2006) pratar om styrning av föräldrar och samhället, barnens egen vilja och frihet samt hur maktpositioner ser olika ut idag jämfört med hur det har sett ut för ett par år sedan. Det belys utifrån olika perspektiv, varav ett perspektiv handlar om hur individerna själva reflektera för sina handlingar och hur hen i sin tur kan vägleda och hjälpa andra (Lindgren, 2006, s. 58- 60). Kalle, Stina och Amanda har alla tre visat på hur medvetna dem är över sina liv och vad som påverkat just dem själva, både utifrån deras svar på motivation men även hur de reflekterar kring val av musik. Kalle och Stina har som tidigare nämnt framtidsplaner som innefattar att de själva vill hjälpa andra och föra vidare den kunskap och erfarenhet som de själva har fått ta till sig under alla åren. Studien visar att eleverna musicerar för egen vinning och för att dem själv vill, detta utifrån att alla uttrycker sig på ett sätt med ord såsom glädje, lust, härlig känsla som sprider sig i kroppen samt kärleken till musiken och att få spela.

Psykologen Abraham Maslows behovstrappa var ifrån början endast fem behov eller trappsteg, men har under åren utvecklats och innefattar idag även steg som estetiska behov, individernas egen tankeverksamhet och behovet av att hjälpa andra (McLeod, 2013, s. 3-5). Alla människor har behov både fysiska och psykiska, dessa behoven påverkar på olika sätt och bidrar till motivationsnivån. Eleverna som intervjuats i denna studien visar tydligt på det estetiska behovet och hur de reagerar och agerar vid olika tillfällen. I intervjuerna går det även att se hur eleverna uppfyller flera av de andra behoven såsom trygghet, kärlek och omtanke ifrån sin omgivning.

5.5 Sammanfattning av diskussion

Sammanfattningsvis knyts uppsatsen ihop med de frågeställningar som formulerades i början av texten.

- Varför vill eleverna spela musik?
- Vilka faktorer påverkar elevernas motivation till att utvecklas?

Kalle, Stina och Amanda är överens om att de spelar musik för att det finns en stark vilja och ett brinnande intresse för det de får uppleva genom att musicera. Sättet de uttrycker sig på är ett medvetet förhållningssätt. Alla tre är beroende av andra människor runt

omkring dem. De beskriver hur de influeras och tar inspiration av andra människor på ett positivt sätt. Kalle, Stina och Amanda kopplar samman begreppet motivation med sin verklighet och hur deras liv ser ut på ett medvetet sätt.

5.6 Metoddiskussion

Uppsatsens innehåll utifrån valet av studie visar på ett gott resultat. Om fler informanter hade intervjuats hade det eventuellt lett till fler infallsvinklar och ett ännu bredare perspektiv på vissa av frågorna. Intervjufrågorna hade kunnat formuleras på ett bättre sätt och på så vis gett annorlunda svar då jag i intervjuerna fick tydliggöra vad som menades med vissa specifika frågor och ord. Ett alternativ till att få ännu friare samtal hade varit grupsamtal med grupper om två eller tre, det hade kunnat ge mer utvecklade svar och hade troligtvis känt sig mer bekväma. I det stora hela har utförandet av studien fungerat bra och gett många goda och välutvecklade svar.

5.7 Förslag till fortsatt forskning

För att utveckla denna studie och få flera infallsvinklar och bredare svar hade ett alternativ varit att använda sig av ett lärarperspektiv och ställt det mot elevernas uppfattningar om motivation. Genom att jämföra tillgången till musikundervisningen och se dess påverkan på motivation hade även det gett ett bredare perspektiv. Uppsatsens omfång är begränsat och storleken på studien blev i svenska mått mätta lagom. Flera elever samt att användas sig av begreppet genus hade kunnat ge en intressant infallsvinkel på begreppet motivation. Musikpedagogen Lindgren (2006) skriver om hur sociologen Rose ser begreppet liberal styrning i fyra olika perspektiv. I det första perspektivet handlar det om relationen mellan styrning och kunskap. Liberalism pratas oftast utifrån ett politiskt perspektiv men i detta fall handlar det om en positiv kunskapssyn om beteende hos enskilda människor. (Lindgren, 2006, s. 58-60). Detta är ett mer djupgående teoretiskt perspektiv som en fortsatt forskning skulle kunna grunda sig på. Engström (2013, s. 42-47) skriver om ett ytterligare begrepp som den franske sociologen Pierre Bourdieus uppfann, habitus. Detta begreppet är individers egna tankar och sätt att värdera sin omvärld. Habitus kan ses i praktiken som en livsstil och visar sig ibland annat valet av aktiviteter (Engström, 2013). Dessa två perspektiven är intressanta för motivation på grund utav att de ger en bredare synvinkel på begreppet. Barn utsätts för olika styrningar som påverkar dem till att musicera, frågan kring varför och för vem de musicerar blir här intressant. Genom att använda detta teoretiska perspektiv ger det en djupare inblick i barn och ungas val. Det har nämnts i studien att föräldrar har en stark påverkan på sina barn

och det hade varit ett intressant perspektiv att studera ännu mera. Begreppet habitus blir aktuellt inom motivation på grund utav att de belyser människans tidigare erfarenheter och bakgrunds påverkan på de val de gör.

Referenser

Ahl, Helene, J. (2004). *Motivation och vuxnas lärande: en kunskapsöversikt och problematisering*. Stockholm: Myndigheten för skolutveckling.

de Bézenac, Christophe., & Swindells, Rachel. (2009). No pain, no gain? Motivation and self-regulation in music learning. *International Journal of Education & the Arts*, 10(16). Hämtad 2018-10-02 från <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ859047.pdf>

Bryman, Alan. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder* (upplaga 3) Johanneshov: MTM.

Engström, Lars-Magnus. (2013). *Smak för motion: Fysisk aktivitet som livsstil och social markör*. Stockholm: Liber AB.

Eriksson-Zetterquist, Ulla., & Ahrne, Göran. (2015). Intervjuer. Ahrne, Göran., Peter Svensson (Red.), I *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockhom: Liber.

Hofvander Trulsson, Ylva. (2015). Stirving for "Class Remobility": using Bourdieu to investigate music as a commodity of exchange within miority groups. Burnard, Pamela., Hofvander Trulsson, Ylva, & Söderman, Johan. (red.) *Bourdieu and the sociology of music education*. Farnham, Surrey: Ashgate.

Karlsson, Maria. (2002). *Musikelever på gymnasiets estetiska program: en studie av elevernas bakgrund, studiegång och motivation*. Diss. Lund: Lunds universitet

Lindgren, Monica. (2006). *Att skapa ordning för det estetiska i skolan: diskursiva positioneringar i samtal med lärare och skolledare*. Diss. Göteborg: Göteborgsuniversitet, 2006. Göteborg.

Lozic, Vanja. (2018) Motivation en viktig nyckel till elevers skolframgång. Hämtad 2018-11-07 från <https://www.skolverket.se/skolutveckling/forskning-och-utvarderingar/forskning/motivation-en-viktig-nyckel-till-elevers-skolframgang>

Läroplan, examensmål och gymnasiegemensamma ämnen för gymnasieskola 2011. (2011). Stockholm: Skolverket.

McLeod, Saul, A. (2007). Maslow's Hierarchy of Needs. Hämtad 2018-11-12 från <http://highgatecounselling.org.uk/members/certificate/CT2%20Paper%201.pdf>

Nationalencyklopedin. Hämtad 2018-11-09
<https://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/motivation>

Rensam, Jens., Wästerfors, D. (2015). Att analysera kvalitativt material. Ahrne, Göran., Peter Svensson (Red.), I *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.

Scheid, Manfred. (2009). *Musiken, skolan och livsprojektet: ämnet musik på gymnasiet som en del i ungdomars identitetsskapande*. Diss. Umeå : Umeå universitet, 2009. Umeå.

Schenck, Robert. (2006). *Spelrum: en metodikbok för sång- och instrumentalpedagoger*. (2., omarb. uppl.) Göteborg: Ejeby.

Vetenskapsrådet (2011). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Stockholm: Vetenskapsrådet. [elektronisk resurs]

Bilagor

Bilaga A Intervjufrågor

Vilket instrument spelar du?

Varför började du spela?

Vilken genre spelar du helst i och varför?

Vilka faktorer som till exempel föräldrar, lärare, framgång påverkar din motivation inom musik?

När är din motivation som högst och när är den som lägst?

Tror du att din motivation är kopplad till din prestation, till exempel när du har ett mål i sikte, ska framföra en konsert eller inför en konsert?

Om du saknar motivation till att spela och musicera vad gör du då för att få tillbaka den?

Finns det personer som har haft extra stor påverkan på ditt musikintresse?

Vad vill du att din musik ska leda till i framtiden?